

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.503.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 120.

Še enkrat našim naročnikom!

1. Prosimo naročnike, da takoj plačajo vsaj nekaj naročnine za »Slovenskega Gospodarja« za leto 1932, ali pa naj prosijo za potrpljenje do Velike noči.
2. Kdor lista zanaprej ne misli več plačati, naj nam takoj na prvo številko napiše: **Nazaj. Nisem več naročnik,** in list zopet vrže na pošto.
3. Zdaj se delajo novi naslovi. Kdor želi, da se mu naslov popravi, naj nam takoj piše. Popravite posebno hišne številke. Zato nam pišite n. pr.: Prej je bila hišna številka ??, nova pa je zdaj ??.
4. Če kdo dobiva pomotoma dva lista, naj enega vrne in naj na list napiše: »Dobivam dva.«

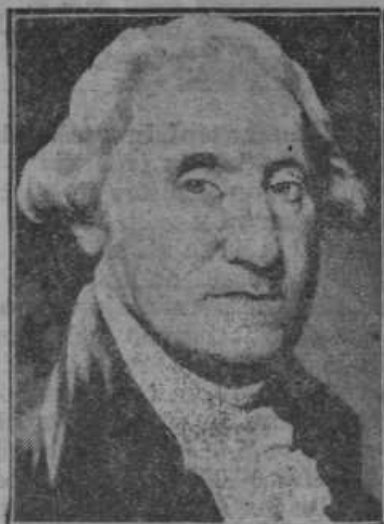
»Slovenski Gospodar« stane:

Za celo leto 32 Din.

Za pol leta 16 Din.

Za četrt leta 9 Din.

Ako nimate položnice, kupite si jo na pošti in vpišite na njo številko 10603.

Prvi predsednik Zedinjenih držav Jurij Washington, rojen 22. februarja 1732. Letos je 200 letnica njegovega rojstva. Washington je premagal Angleže in izvojeval samostojnost Združenih držav.

„Kmetijski list“ kot tolažitelj.

V svoji številki z dne 17. februarja t.l. piše ta list pod naslovom »Le več korajže in dobre volje« to-le:

»Dandanes so ljudje kaj čudni. Kamorkoli stopiš in se spustiš v pogovor s tem ali s tem človekom, nikjer ne slišiš druge besede kakor »o slabih časih«. Živina nima cene« pravi prvi, »denarja ni«, tarna drugi. »Obleka je draga«, toži tretji. Tako gre naprej vse po vrsti, dokler ljudje vsi obupani ne umolknejo in se ne zamislijo kdovekam. Noben pameten človek, ki ima odprte oči in ušesa, ne bo trdil, da se nam vsem skupaj — z malo izjemami morebiti — dobro godi: Vsak ima svoje težave. Ampak tako hudo, kakor ljudje tarnajo, pa zopet ni. Res imamo v deželi hudo brezposelnost, res je denarja malo in posli tečejo skromno — toda od lakote pri nas ljudje še vendar ne mrjo. Le berite, kako je drugod, zlasti v velikih mestih, pa boste rekli: Hvala Bogu, pri nas pa še vendar ni tako hudo! Mi vemo, da je bilo pred leti bolje. Toda od tega, kar je za nami, od tega nima nihče nič. Za preteklostjo se jokati pomaga ravno toliko, kakor jokati se za mrlicem — živ ne bo nikdar več! Zato pa se res ne izplača gledati nazaj, ampak glejmo naprej, da bo vsaj bodočnost boljša! Tako slabo pri nas še ni, da bi bili na koncu svojih sil. Res je, mnogo je propadlo; toda preostala nam je še vedno zemlja, ki rodi, ostale so nam delavne roke in brihtne glave in to je neprecenljiv kapital. S tem kapitalom bomo morali začeti delati magari znova in če bomo imeli pogum in nekaj dobre volje, pojde naprej. Samo s stokanjem pa ne pride nihče nikamor!«

Tolažba, ki jo »Kmetijski list« sporoča nam kmetom, je torej ta: »Tako hudo, kakor ljudje tarnajo, pa zopet ni! Pri nas še vendar ni tako hudo! Bo vsaj bodočnost boljša! Samo s stokanjem ne pride nihče nikamor!« Hvala lepa za tako tolažbo, ki je jako poceni in nič ne zaleže! Ako »Kmetijski list« meni, da s stokanjem ne pridemo nikamor, pa naj nam rajši pove, kako pridemo iz sedanjega težkega gospodarskega stanja.

*

„Kmetijski list“ kot učitelj.

V isti številki (17. februarja) piše naveden list pod naslovom »Država naj

da, banovina naj da, občina naj da« naslednje:

»Med nami živi še vedno vse polno ljudi, ki nikakor ne morejo doumeti in razumeti, da smo: »država«, »banovina« in »občina« mi sami, zlasti pa davkoplačevalci, ki dajemo direktne ali pa indirektne davke v državno (banovinsko, občinsko) blagajno. In ker ti ljudje tega ne razumejo — navadno niti razumeti nečejo — zato kriče pred nevednim in v teh stvareh malo ali pa nič poučenim ljudstvom: Država (banovina, občina) naj dá! Enemu cesto, drugemu šolo, tretjemu podporo itd. Vse naj dá država (banovina, občina). V resnici je pa taka stvar: »Občina« ni nič drugega kakor skupina ljudi, ki živi drug poleg drugega na nekem določenem ozemlju. Še večja skupina ljudi živi na ozemju banovine in še večja na ozemlju države. Ti ljudje pa imajo določene skupne potrebe. Take potrebe stanejo denar. Vsaka še tako slaba občinska pot nekaj velja. Če pa hočejo občani imeti potrebno jim pot, jo morajo plačati, ali z drugimi besedami: oni morajo znesti sami toliko denarja v občinsko blagajno, da »občina« lahko plača stroške za napravo poti. Tako je z »banovino«, tako je pa tudi z »državo«. Kdor torej med ljudmi vedno in vedno govori »država naj dá«, »banovina naj dá« — samo da bi se jim prikupil, češ, vsaj ljudje ne vedo, kaj je »država« — ta v resnici ne zahteva nič drugega, kakor da naj ljudje v eno ali drugo javno blagajno nanosijo toliko in

Italijanski general Nobile, kojega ekspedicija na severni tečaj z zrakoplovom »Italija« je pred leti ponesrečila, je stopil pri ruskih sovjetih v službo kot vodja gradnje zrakoplovov.

toliko več denarja v obliki višjega davka! To je pravi pomen besed »država (banovina) naj da!« In to si zapomnite.

Odgovor kmeta: »Kmetiskemu listu« hvala za tak pouk! Samo tega naj ne misli, da smo mi kmetje tako nevedni, da bi ne znali, kaj je občina, banovina in država. Mi to dobro vemo. Znamo tudi, da so davki potrebni povsod: v občini, banovini in državi. Vemo pa tudi, da je namen občine, banovine, kakor države, da podpira in pospešuje interese, koristi in blaginjo ljudstva. Ako bi »Kmetiski list« na to pozabil, pa ga bomo poučili.

*

Slike iz vojne na vzhodu.

Japonci pošiljajo vedno nova vojaška ojačenja v Šangaj. Že to dejstvo dokazuje, kako so se Japonci uračunali pri ocenitvi kitajske oborožene sile. Mislili so, da bo treba poslati samo nekaj vojnih ladij, ki bodo izkrcale par stotin mornariških vojakov ter izstrelile nekaj strelcev, pa se bodo Kitajci udali in se razpršili na vse kraje. Pa so se Japonci v svojem računu urezali. Njihovi napadi in naskoki so bili vsi odbiti. Moč obrambnih kitajskih čet dnevno raste. Tudi Japonci dobivajo nova ojačenja. Iz Tokia — japonskega glavnega mesta — obljublja, odnosno preti, da se z obširnejšimi ojačenji, česar pa se Kitajci nikakor ne plašijo. Japonci so postavili ultimatum = zadnjo zahtevo, v kateri med drugimi zahtevajo, da se mora kitajska armada umakniti iz Šangaja v oddaljeno 30 km od mesta, da mora prenehati boj kot japonskega blaga itd. Kitajci pa so odgovorili: Kaj takega more dovoliti samo popolnoma premagana vojska, mi pa še dolgo nismo in ne bomo premagani. Medtem se Zveza narodov trudi, da bi odvrnila Japonce od nadaljnjih vojnih podvzetij, ter je v tem smislu Japonski poslala v resnobnih besedah sestavljeno spomenico. Ta pa je v Tokiu rodila uspeh, da je še bolj podžgala osvajaalne pohlepe japonskega nacionalizma. Japonski listi preti, da Angliji, ki jo smatrajo za povzročiteljico tega poziva Zveze narodov, da bodo japonske ladje začele bombardirati pristanišče Singapore — na najjužnejši točki Vzhodne Indije severno-zapadno od Avstralije — ki je v angleških rokah. Nacionalistični in militaristični krogi v Japonski se niti najmanj ne pomišljajo zanetiti, ako treba, požar svetovne vojne. Poleg Zveze narodov se tudi trudijo zastopniki velesil, da bi poravnali kitajsko-japonski spor, ki bi mogel postati nevaren za svetovni mir.

Ženski bataljon smrti.

Med Kitajci se do zadnjega časa ni mogla uživati narodnostna ideja. Sunjatsen je dvignil med Kitajci idejo republike na osnovi narodnostne misli. Sunjatsenove ideje so sicer prodrle med kitajsko razumnost, med širje kroge prebivalstva pa niso mogle prodrati. Sunjatsen, ta veliki kitajski narodnostni idealist, je prerano umrl, da bi mogla njegova agitacija doseči širnejši uspeh med ljudstvom. Japonci pa so dosegli to,

POMANJEKANJE SPANJA

je največkrat posledica nervoznega stanja. — Stalno negovanje telesa s Fellerjevim blagodišečim Elsafluidom, tem skozi 35 let preizkušenim domačim sredstvom in kozmetikom, pomaga vedno. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

Česar niso želeli: vzbudili so kitajski nacionalizem (narodnostno prepričanje). Osobito mladina je zagorela v ljubezni do kitajske domovine. Ta ljubezen je spravila na noge ne samo moške, marveč tudi žensko mladino. Zlasti študentinje so sam ogenj za obrambo domovine. Nedavno se je po šangajskih ulicah na kitajskem ozemlju nudil take zanimivi prizor: Skozi ulice so marširale napadalne čete »ženskega bataljona smrti«. Obležene so bile v sive uniforme, na glavi sive kape, okoli nog gamaše. Bile so to povečini študentinje. Niso hotele na bojišče kot usmiljenke, marveč v uloci vojakov. Zato so morale žrtvovati svoj kraj, svoje lepe dolge lase. Pa niso pomišljale niti za hip, marveč so jih radevolje položile na žrtvenik domovine. Kakšno navdušenje zdaj prežinja kitajsko mladino, se jasno vidi iz ustvaritve »ženskih bataljonov smrti«.

Izjava kitajskega generala.

Nek časnikar je obiskal kitajskega generala Vonga, ki je dobil vojaško izobrazbo v Evropi. General Vong sedaj poveljuje kitajski brigadi, ki brani Vusung. Na vprašanje časnikarjevo, kaj mislijo Kitajci storiti z Vusungom, ali ga bodo branili ali pa ga pustili, da pade Japoncem v roke, je odgovoril kitajski general in z njim njegovi oficirji: »Ne! Pripravljeni smo ga braniti do poslednjega moža!« Na nadaljnje časnikarjevo vprašanje, ali bo to mogoče, so Kitajci odgovorili: »Naša pehota je boljša nego japonska, Japonci pa imajo boljše artilerijo. Tudi njihovo letalstvo jim daje nadmoč nad nami.«

Japonski študenti proti vojni.

Umor, izvršen na japonskem finančnem ministru Inouyes, je bil političen ter je vzbudil precejšnje razburjenje. Sredi tega razburjenja stojijo japonski vseučilišni dijak. Zbrali so se na vseučilišču ter imeli govore zoper vojno. Med ljudi so delili letake z napisom: »Proč z imperialistično (osvajalno) vojno!« Potem so napravili obhod po ulicah ter hoteli iti na kraj, kjer je bil finančni minister umorjen. Policija pa je to preprečila. Dvajset voditeljev demonstrirajočih študentov so zaprli.

Katoliški duhovnik rešuje otroke, bolnike in siromake.

Poročali smo že v zadnji številki o tem, kako je katoliški duhovnik pater Jacquinet izposloval pri japonskem admiralu Nomuriju štiriurno premirje, da reši iz šangajskega predmestja Čapeja starce, bolnike, žene in otroke. Pater Jacquinet je jezuit, ki sedaj deluje kot misijonar na Kitajskem. V svetovni vojni je tudi on moral na bojišče ter je pri Verdunu izgubil levo roko. Kot misijonar na Kitajskem je bil še do nedavna

župnik cerkve Jezusove v Honkevu, ki je japonsko predmestje Šangaja. Kljub bojem je izvrševal svoje dušnopastirske posle ter obiskoval svoje vernike na njihovih bornih domovih. Njegov glas so poznali ter mu odpirali skrbno zaprta vrata. Pri svojem iskanju po Čapeju je našel petero otročičkov, vseh preplašenih, lačnih in premrazenih, stisnjenih v kotu napol porušene koče; najstarejši je bil star šele 11 let. Našel je več ranjencev, ki se niso mogli premakniti z mesta, kjer so bili ranjeni. Našel je več starčkov, ki so bili pozabljeni in od sveta zapuščeni. In ti otroci, bolniki, ranjenci in starci so dva tedna tičali med dvema frontama, izpostavljeni mrazu, gladi in topovskemu ognju. V srce so se mu smilili ti zapuščeni bedniki in siromaki in zato je šel; kakor rečeno, k japonskemu admiralu, da zaprosi za premirje. Ko je bilo premirje dovoljeno, je p. Jacquinet s svojimi spremljevalci se vrnil iz japonskih barikad, obdanih z žičnimi ovirami. Odšel je takoj v urico siromaštva. Prestopil je prag borne koče; zelo star Kitajec, ki je na bradi imel samo še par umazano sivih dlak, je ležal na golih tleh. Niti besede ni izpregovoril, ko so ga bolničarji odnesli. — Na prostoru med sovražnimi jarki se je nenadoma zbrala množica ljudi. Preplašeni, umazani in gladni so se prikazali iz skrivališč, plaho so stopili na svetlo. Ko so jim razglasili, da bodo lahko odšli v zaledje, niso tega najprej hoteli verjeti, potem pa so planili nazaj v svoja skrivališča in natovorili svoje borne stvari. Žalostna karavana se je premikala skozi rove, japonski vojaki so vsakega dobro preiskali. Na tisoče starčkov, žena in otrok je zapustilo svoja bivališča, kitajski rdeči križ, ki ga vodijo usmiljenke, jih je sprejel v svoje varstvo. V štirih urah so izpraznili ta prostor med dvema bojnima črtama, pafer je odšel v cerkev in se s pobožno molitvijo zahvalil Bogu za rešitev bednih in zatiranih. Med tem pa so že topovi in strojne puške pričele svojo tužno pesem.

*

Španski framasoni in socialisti vladajo Španijo tako, da jo tirajo v nered in propad. Izgon jezuitov je bil čin, ki državi nikakor ni v prid. Jezuitje so na izvrsten način vzgajali mladino in bo nemogoče jim najti nadomestila. Zaprte jezuitske šole pomenjajo veliko izgubo za špansko izobrazbo in kulturo. V Španiji je še veliko število šol, ki so v rokah redovnikov, in to nejezuitov. Ali bodo framasoni in socialisti zahtevali, da se zapro tudi te šole? V teh šolah se sedaj poučuje 60.000 učencev. Prosvetni minister De los Rios — žid, čudno, da niso španski framasoni našli v svojih vrstah za to ministrstvo človeka, ki bi bil vsaj krščansko krščen! — je izjavil, da vlada še dolgo ne bo mogla oskrbeti za teh 60.000 učencev državne šole. Pač pa je ta prosvetni minister odredil, da